

Česká literatura na světové scéně: Rok české kultury zahájí cestu k čestnému hostování na Frankfurtském knižním veletrhu v roce 2026

(Praha, 4. 2. 2025) – Česká republika už letos v říjnu převezme na prestižním Frankfurtském knižním veletrhu štafetu čestného hosta. O rok později, od 7. do 11. října 2026, se během 78. ročníku veletrhu současná česká literatura představí pod sloganem „Česko – země na pobřeží“. Do té doby bude v rámci Roku české kultury probíhat v německojazyčných zemích ve spolupráci s partnerskými institucemi řada výstav, kulturních prezentací, autorských čtení a debat, které mají připoutat pozornost publika a podnítit zájem o samotné hostování. Chystá se také další podpora pro nakladatele, autory, literární agenty nebo překladatele.

„Úspěšná prezentace české kultury na Frankfurtském knižním veletrhu v roce 2026 je jednou z priorit Ministerstva kultury. Počínaje letošním rokem bude na veletrzích v Lipsku a ve Frankfurtu nad Mohanem na první pohled patrné, že se prezentace české literatury připravuje na velkou událost už jen tím, že se zvětšují plochy národního stánku,“ uvádí ministr kultury **Martin Baxa** a dodává: *„Navýšili jsme také finanční prostředky na podporu vydávání překladů české literatury v zahraničí. V loňském roce bylo rozděleno bezmála 21 mil. Kč. V letošním a následujícím roce bude částka dále navýšena tak, abychom mohli v maximální možné míře představit aktuální českou literaturu zahraničnímu publiku, čímž bych chtěl oslovit nakladatele a překladatele, aby své projekty průběžně přihlašovali. Nejbližší uzávěrky před námi jsou 15. května a pak 15. listopadu.“*

Česká literatura v centru světové pozornosti

Frankfurtský veletrh je největší svého druhu na světě – v roce 2024 se se na něm představilo 4300 vystavovatelů a navštívilo ho víc než 230 000 lidí, mezi nimiž bylo 115.000 profesionálů z knižního průmyslu. Pozice čestného hosta zajišťuje vybrané zemi globální pozornost během celého daného roku. A nejen pro oblast literatury, ale i kultury. Projekt Czechia 2026 usiluje o posílení mezinárodní prestiže české literatury, rozvoj spolupráce mezi českými a zahraničními partnery a zviditelnění českých autorů na zahraničních trzích. Zároveň zdůrazňuje bohatost české kultury a její schopnost reagovat na aktuální společenská témata. **Tomáš Kubiček**, generální ředitel Moravské zemské knihovny a ředitel projektu Czechia 2026, k tomu říká: *„Frankfurtský knižní veletrh je nejvýznamnější platformou pro prezentaci literatury. Naším cílem je nejen ukázat bohatství české kultury, ale také vytvořit příležitosti pro dlouhodobou spolupráci a nové kontakty, které budou mít pozitivní dopad i po roce 2026.“*

Česko – země na pobřeží

Tématem a klíčovou metaforou české prezentace na Frankfurtském knižním veletrhu v roce 2026 je „Česko – země na pobřeží.“ Odkazuje k Williamu Shakespeareovi, který země Koruny české ve své divadelní hře Zimní pohádka umístil na mořské pobřeží, čímž naši

zemi označil za integrální součást světového oceánu literatury. Symbolizuje otevřenost české kultury, její inspirativní přesah a kreativitu. Téma se promítne také do chystané vizuální identity projektu, na které po vítězném tendru pracují v plzeňském studiu Bušek+Dienstbier.

Vizuální identita v plné šíři bude představena na letošním Frankfurtském knižním veletrhu, v letošním roce budou také spuštěny webové stránky www.czechia2026.com. V dubnu 2025 bude vyhlášena soutěž na tvůrce národního pavilonu Czechia 2026.

Česká kultura v německojazyčných zemích

Rok české kultury začne převzetím štafety čestného hosta Frankfurtského knižního veletrhu v říjnu 2025 od Filipín. V roce 2026 nabídne literární akce v německojazyčném prostoru, zejména v Hesensku, na jejichž realizaci se budou do konce roku 2026 kooperačně podílet Česká centra a Česko-německý fond budoucnosti.

Právě ten je významným partnerem Roku české kultury i čestného hostování ve Frankfurtu nad Mohanem. Kulturní spolupráci mezi Českem a Německem fond podporuje již od roku 1998. Za dobu své existence tak přispěl k vydání více než 1000 knižních titulů. Na společné přeshraniční projekty spojené s hostováním ve Frankfurtu nad Mohanem a Rokem české kultury poskytne fond mimořádnou podporu v celkové výši 7 000 000 korun. „Frankfurtský knižní veletrh a cestu na něj vnímáme rovněž jako jedinečnou šanci pro posílení vazeb k české kultuře především v Německu. Společně s Moravskou zemskou knihovnou tak zveme k realizaci čtení, symposií či výstav, k novým překladům nebo k navazování nových kontaktů v česko-německém literárním světě. Grantové žádosti lze podávat čtvrtletně již od 31. března 2025,“ uvádějí ředitelé fondu **Petra Ernstberger** a **Tomáš Jelínek**.

Chybět nebude ani prezentace Česka jako turistické destinace připravená ve spolupráci s Czech Tourismem. Probíhají jednání i k možným akcím partnerských měst Frankfurt nad Mohanem a Praha. Do Roku české kultury bude spadat veletržní týden od 7. do 11. října 2026. Překlady české literatury do němčiny budou představeny v rámci desítek akcí v podobě čtení, scénických programů, debat a projekcí nejen na frankfurtském výstavišti a v pavilonu CZECHIA, ale rovněž po celém městě.

Aktuální překlady na literárních akcích

Literární program Roku kultury bude zahrnovat vlastní dramaturgii, tedy akce připravené týmem projektu s kolegy z Dramaturgické rady a Českého literárního centra. Aktuální překlady české literatury do němčiny všech žánrů představí autoři, autorky, překladatelé i překladatelky na literárních festivalech v Německu, Rakousku i Švýcarsku. Česká literární tvorba bude prezentována i na Lipském knižním veletrhu na jaře 2026.

O aktivní zapojení do programu projevila Síť 17 literárních domů v Německu, Rakousku a ve Švýcarsku. Do Roku kultury budou zařazeny také literární akce podpořené v rámci Výzev mobility pro autory i překladatele (v květnu a říjnu 2025) a Výzvy Česko-německého fondu budoucnosti (2025 a 2026).

V rámci Roku kultury se uskuteční autorské tvůrčí rezidence v Berlíně, Lipsku, Kremži a Mikulově, poskytující prostor k soustředěné a kreativní literární práci v inspirativním prostředí.

V jednání je řada akcí z různých oblastí české kultury.

Podpora autorům a nakladatelům

Součástí příprav na čestné hostování jsou literární zájezdy a autorská mobilita, které umožní českým autorům setkávat se s mezinárodními čtenáři a odborníky. Důležitou podporu přinesou také workshopy a semináře pro překladatele a nakladatele, jejichž účelem je posílit vazby mezi českým a zahraničním knižním trhem. Ještě letos proběhnou nakladatelské výjezdy např. na komiksový festival v Angoulême, Lipský knižní veletrh, Mezinárodní knižní veletrh Liber v Madridu nebo Frankfurter Buchmesse.

Velkou příležitostí nabízí autorům veřejná soutěž Román pro Frankfurt, která má uzávěrku 30. dubna 2026. Jejím cílem je objevit a podpořit nové české romány, které mohou být klíčovou součástí prezentace české literatury na jednom z nejvýznamnějších literárních veletrhů světa. Výzva je otevřena všem česky píšícím autorům a autorkám – od začínajících spisovatelů až po zkušené tvůrce. Tři romány, které vybere odborná porota, získají finanční odměnu 80 000 Kč a ukázky děl budou přeloženy do němčiny, angličtiny, francouzštiny a španělštiny. Spolu s finanční podporou získají jejich tvůrci i podporu agentážní a dostanou příležitost prezentovat svoji prózu v roce 2026 na Frankfurtském knižním veletrhu.

O projektu Czechia 2026

V říjnu 2026 bude Česká republika čestným hostem největšího knižního veletrhu světa ve Frankfurtu nad Mohanem. Téma hostování „Česko – země na pobřeží“, inspirované Shakespearovou Zimní pohádkou, symbolicky propojí českou literaturu se světovou scénou. Přípravy projektu Czechia 2026, kterým Ministerstvo kultury ČR pověřilo Moravskou zemskou knihovnu v Brně, probíhají ve spolupráci s Českým literárním centrem a za podpory odborníků z literárního i kulturního prostředí.